C/2024/578

4.1.2024

Tiivistelmä komission päätöksestä,

annettu 21 päivänä helmikuuta 2022,

neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 21 artiklan 4 kohdan mukaisesta menettelystä

(Asia M.10494 – VIG / AEGON CEE (21 artiklan mukainen menettely))

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(C/2024/578)

Komissio antoi 21. helmikuuta 2022 päätöksen yrityskeskittymien valvonnasta 20 päivänä tammikuuta 2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 ([1]) ja erityisesti sen 21 artiklan 4 kohdan nojalla. Päätöksen koko teksti, josta on poistettu luottamukselliset tiedot, on saatavilla asian todistusvoimaisella kielellä kilpailun pääosaston verkkosivustolla osoitteessa http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=2

I **OSAPUOLET JA TOIMI**

(1) Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe, jäljempänä 'VIG', on Vienna Insurance Groupin holdingyhtiö. Vienna Insurance Group puolestaan on kansainvälinen vakuutuskonserni, jonka päätoimipaikka on Itävallassa. Se harjoittaa liiketoimintaansa tytäryhtiöidensä ja sivuliikkeidensä kautta 30 maassa, pääasiassa Keski- ja Itä-Euroopan alueella (muun muassa Unkarissa paikallisten tytäryhtiöidensä kautta). Se tarjoaa henki- ja vahinkovakuutuspalveluja.

(2) AEGON N.V., jäljempänä 'AEGON', on vakuutuskonserni, jonka päätoimipaikka on Alankomaissa. Sen liiketoimintaan Unkarissa, Puolassa, Romaniassa ja Turkissa, jäljempänä 'AEGON CEE', kuuluvat henki- ja vahinkovakuutukset, eläkerahastot sekä omaisuudenhoitopalvelut ja niihin liittyvät oheispalvelut. AEGONin unkarilaisista tytäryhtiöistä, jotka muodostavat osan AEGON CEE:stä, käytetään jäljempänä nimitystä "AEGONin Unkarin-tytäryhtiöt".

(3) VIG aikoo hankkia yksinomaisen määräysvallan AEGON CEE:ssä, jäljempänä 'liiketoimi'. VIG ja AEGON allekirjoittivat tähän liittyvän myynti- ja ostosopimuksen 29. marraskuuta 2020.

(4) Hankinnassa on kyse sulautuma-asetuksessa tarkoitetusta unioninlaajuisesta keskittymästä. VIG ilmoitti ehdotetusta hankinnasta komissiolle 15. heinäkuuta 2021. Tarkasteltuaan asiaa komissio hyväksyi liiketoimen ilman ehtoja 12. elokuuta 2021.

II **TIIVISTELMÄ**

A. **Sulautuma-asetuksen 21 artikla**

(5) Sulautuma-asetuksen 21 artiklassa annetaan komissiolle yksinomainen toimivalta tutkia unioninlaajuisia keskittymiä ja säädetään, että jäsenvaltiot eivät saa soveltaa kansallista kilpailulainsäädäntöään tällaisiin keskittymiin. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin toteuttaa aiheellisia toimenpiteitä oikeutettujen etujen suojaamiseksi edellyttäen, että kyseiset toimenpiteet ovat välttämättömiä ja oikeasuhteisia sekä sopusoinnussa unionin oikeuden yleisten periaatteiden ja muiden unionin oikeuden säännösten ja määräysten kanssa.

(6) Sulautuma-asetuksen 21 artiklan 4 kohdan nojalla tunnustettuja oikeutettuja etuja ovat yleinen turvallisuus sekä tiedonvälityksen moniarvoisuus ja vakavaraisuussäännöt, jäljempänä 'tunnustetut edut'. Sellaisia näiden tunnustettujen suojaamiseen tähtääviä toimenpiteitä, joilla kielletään unioninlaajuinen keskittymä, asetetaan sille ehtoja tai aiheutetaan sille haittaa, voidaan hyväksyä ja saattaa voimaan ilman ennakkoilmoitusta komissiolle ja komission hyväksyntää edellyttäen, että toimenpiteillä pyritään aidosti suojaamaan tunnustettua etua ja ne ovat selvästi suhteellisuus- ja syrjimättömyysperiaatteiden mukaisia.

([1]) EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1.

(7) Muiden kuin edellä mainittujen tunnustettujen etujen suojaamiseen tähtäävistä kansallisista toimenpiteistä on ilmoitettava komissiolle ennen niiden voimaantuloa, jotta komissio voi tarkastaa ne ennen voimaantuloa, jäljempänä 'ilmoitusvelvollisuus ja täytäntöönpanokielto'.

(8) Komission vakiintuneen käytännön mukaan ilmoitusvelvollisuutta ja täytäntöönpanokieltoa sovelletaan myös, kun kansallisilla toimenpiteillä pyritään suojaamaan tunnustettua etua ja on perusteltua epäillä, pyritäänkö kyseisillä toimenpiteillä aidosti suojaamaan tunnustettua etua ja/tai ovatko ne suhteellisuus- ja syrjimättömyysperiaatteiden mukaisia. Tarkoituksena on näin varmistaa sulautuma-asetuksen 21 artiklan tehokas vaikutus, luettuna yhdessä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU-sopimus', 4 artiklan 3 kohdan kanssa, jossa velvoitetaan EU ja jäsenvaltiot tekemään vilpitöntä yhteistyötä ([2]).

B. **Unkarin tekemä veto-päätös**

(9) Unkarin hallitus antoi 28. marraskuuta 2020 asetuksen, jolla laajennettiin ulkomaisia suoria sijoituksia koskevan Unkarin lainsäädännön soveltamisalaa osana koronaviruspandemian yhteydessä julistettua poikkeustilaa. Laajentaminen merkitsee sitä, että hankintoihin, joissa muusta EU:n jäsenvaltiosta kuin Unkarista oleva yritys hankkii vakuutusalalla toimivan unkarilaisen yrityksen, sovelletaan ulkomaisia suoria sijoituksia koskevaa Unkarin lainsäädäntöä ja näin ollen Unkarin hallitus tutkii tällaiset hankinnat ja voi viime kädessä vastustaa niitä.

(10) VIG ilmoitti tämän muutetun ulkomaisia suoria sijoituksia koskevan lainsäädännön perusteella AEGONin Unkarin-tytäryhtiöiden hankinnasta Unkarin sisäministeriölle. Unkarin sisäministeriö teki 6. huhtikuuta 2021 päätöksen, jolla kiellettiin VIG:n ehdotettu AEGONin Unkarin-tytäryhtiöiden hankinta, jäljempänä 'veto-päätös'. Ainoana perusteluna oli, että liiketoimi loukkaa Unkarin kansallista turvallisuusetua.

(11) VIG valitti 5. toukokuuta 2021 veto-päätöksestä Budapestin metropolialueen tuomioistuimeen. AEGON hyväksyttiin sittemmin menettelyn asianosaiseksi. Budapestin metropolialueen tuomioistuin hylkäsi VIG:n valituksen 31. elokuuta 2021. VIG ja AEGON valittivat 19. lokakuuta 2021 Budapestin metropolialueen tuomioistuimen tuomiosta Unkarin korkeimpaan oikeuteen. Menettely Unkarin korkeimmassa oikeudessa on parhaillaan vireillä.

C. **Komission tutkinta**

(12) Komissio aloitti 29. lokakuuta 2021 tutkinnan siitä, oliko veto-päätös sopusoinnussa sulautuma-asetuksen 21 artiklan kanssa.

(13) Komissio ilmoitti Unkarille 20. tammikuuta 2022 alustavasta päätelmästään, jonka mukaan veto-päätös ei ollut sopusoinnussa sulautuma-asetuksen 21 artiklan kanssa, ja pyysi Unkaria esittämään huomautuksensa alustavasta päätelmästä.

(14) Unkari antoi 10. helmikuuta 2022 vastauksensa komission alustavaan päätelmään. Komissio tarkasteli Unkarin perusteluja ja otti ne asianmukaisesti huomioon tehdessään päätöksessä esitetyt päätelmät.

([2]) Ks. komission aiempi käytäntö: komission päätös, annettu 20. joulukuuta 2006, asiassa M.4197 E.ON/Endesa, 27 kohta; komission päätös, annettu 26. syyskuuta 2006, asiassa M.4197 E.ON/Endesa, 24 kohta; komission päätös, annettu 20. heinäkuuta 1999, asiassa M.1616 BSCH/Champalimaud (välitoimet), 65–67 kohta. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että tämän lähestymistavan mukaisessa komission päätöksessä ei ollut ilmeisiä arviointivirheitä – yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 6. maaliskuuta 2008, komissio v. Espanja, C-196/07, ECLI:EU:C:2008:146, 35–36 kohta.

D. **Komission arvio**

(15) Komissio totesi, että

(a) Unkari ei ole osoittanut, miksi AEGONin Unkarin-tytäryhtiöiden uuden sijoittajan eli itävaltalaisen vakuutusyhtiön VIG:n profiili johtaisi yleiseen turvallisuuteen kohdistuvan riskin kasvamiseen verrattuna AEGONin Unkarin-tytäryhtiöiden nykyiseen omistajaan eli alankomaalaiseen vakuutusyhtiöön AEGONiin

(b) komissio arvioi säännöllisesti vakuutusalan unioninlaajuisia keskittymiä eivätkä jäsenvaltiot ole tässä yhteydessä ilmaisseet olevansa huolissaan yleisestä turvallisuudesta

(c) Unkari ei ole esittänyt komissiolle (eikä VIG:lle tai AEGONille) aineellisia perusteita, jotka oikeuttaisivat tekemään veto-päätöksen, vaan se on pelkästään väittänyt, että liiketoimi uhkaisi yleistä turvallisuutta Unkarissa.

(16) Komissio katsoi sen vuoksi, että on perusteltua epäillä, pyritäänkö veto-päätöksellä aidosti suojaamaan oikeutettua etua (yleinen turvallisuus) ja onko se sopusoinnussa unionin oikeuden yleisten periaatteiden ja unionin sääntöjen kanssa. Veto-päätöksestä olisi tämän vuoksi pitänyt ilmoittaa komissiolle (ja sille olisi pitänyt saada komission hyväksyntä) ennen päätöksen täytäntöönpanoa. Ilmoitusvelvollisuutta ja täytäntöönpanokieltoa on näin ollen rikottu.

(17) Komissio tutki lisäksi, onko veto-päätös sopusoinnussa unionin oikeuden yleisten periaatteiden ja muiden unionin sääntöjen ja erityisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, ”jäljempänä SEUT-sopimus”, 49 artiklan mukaisen sijoittautumisvapauden kanssa.

(18) Veto-päätös rajoittaa VIG:n sijoittautumisvapautta. Unkari ei ole todistanut riittävällä tavalla, että veto-päätös tehtiin yleiseen turvallisuuteen kohdistuvalta aidolta ja riittävän vakavalta uhalta suojautumiseksi niin, että tällainen rajoitus voisi olla perusteltu poikkeuksena sijoittautumisvapaudesta. Unkari ei ole myöskään osoittanut, että veto-päätös on sopiva ja oikeassa suhteessa sen tavoitteena olevaan yleisen turvallisuuden suojaamiseen.

(19) Veto-päätös on näin ollen ristiriidassa sijoittautumisvapauden kanssa. Tämän vuoksi veto-päätös ei ole sopusoinnussa unionin oikeuden yleisten periaatteiden ja unionin sääntöjen kanssa ja sillä rikotaan sulautuma-asetuksen 21 artiklan 4 kohtaa.

III. **PÄÄTELMÄT**

(20) Päätöksessä katsotaan edellä esitetyistä syistä, että Unkari on rikkonut asetuksen (EY) N:o 139/2004 21 artiklaa hyväksymällä ilman komissiolle tehtyä ennakkoilmoitusta ja komission hyväksyntää 6. huhtikuuta 2021 tehdyn sisäministeriön päätöksen, jolla kielletään VIG:n ehdotettu AEGONin Unkarin-tytäryhtiöiden hankinta. Kyseinen päätös on ristiriidassa SEUT-sopimuksen 49 artiklan kanssa, ja näin ollen sillä puututaan aiheettomasti komission yksinomaiseen toimivaltaan päättää unioninlaajuisesta keskittymästä.

(21) Päätöksessä määrätään sen vuoksi Unkari peruuttamaan veto-päätös viimeistään 18. maaliskuuta 2022.